

DANSK SKAK UNION  
SKAKNÆVNET

Den 29. marts 2025

SAG nr. 216

KENDELSE

**Parter og påstande:**

Anken er indgivet den 24. marts 2025 af Skanderborg (appellanten).

Anken vedrører afviklingen af en skakligakamp mellem Skanderborg og BMS 1, som blev spillet den 16. februar 2025. Under afviklingen af et af partierne opstod en tvist i forbindelse med, at spilleren fra BMS 1 ikke havde ajourført sin noteringsliste. Efter at dommeren havde grebet ind og blandt andet stoppet skakuret med henblik på ajourføring af noteringslisten, blev partiet genoptaget, og spilleren fra BMS 1 vandt senere partiet.

Appellanten har fremsat påstand om, at partiet annulleres.

Klagedepositum er indbetalt af appellanten.

**Sagens omstændigheder og behandling ved tidligere instanser:**

Skanderborg protesterede over dommerens afgørelse og håndtering til turneringslederen.

Turneringslederen afviste protesten ved følgende afgørelse:

”I forbindelse med kamp i Skakligaen den 16. februar 2025 protesterer Skanderborg over kamplederens afgørelse og håndtering af manglende overholdelse af noteringspligt i parti mellem [A] og [B]. Her påstår Skanderborg at [A] har en mangelfuld notering på sin noteringsliste. Kampleder stopper uret og beder [A] ajourføre sin noteringsliste efter at have konstateret mangler på denne.

Efter at have fået en redegørelse fra kampleder kan gives flg. forløb:

I partiets træk 27 påtaler dommeren, at [A] skal få sin noteringsliste ajourført. Det viser sig, at [A] har glemt et dobbelttræk i træk 20. [A] ajourfører sin noteringsliste, ved at tilføje de 2 manglende træk på sin noteringsliste som ekstratræk ved træk 20 - og sætter derfor streger ved træk 27.

Herefter betragter kampleder og TL partiet som noteret korrekt.

...”

Skanderborg ankede turneringslederens afgørelse til turneringskomitéen.

Turneringskomitéen stadfæstede den 19. marts 2025 turneringslederens afgørelse.

Turneringskomitéens afgørelse lyder således:

” ...

**Skanderborgs anke kort:**

Skanderborg mener ikke at handlinger fra dommeren under parti (manglende evne til at indstille uret til at give 2 minutter til forurettet, stopper ur så mangelfuld notering kan udføres) er taget i betragtning af **TL** i dennes behandling af sagen, da tab pga tidskontrol ville have givet kampen et andet udfald, hvis noteringen havde foretaget i spillerens egen betænkningstid.

**Turneringskomiteens kommentarer:**

**TK** behandler ikke anker/forespørgsler der ikke er behandlet af **TL**

En kamplleder/dommer har beføjelse til at stoppe uret når en tvist opstår mellem to spillere.

En kamplleder/dommer skal kende uret godt nok til at kunne indstille tid under et parti  
Der er ingen krav om tidsstraf i Fide regler vedr. manglende træk på noteringslisten.

**Turneringskomiteens kendelse:**

**TK** stadfæster **TL** kendelse

**TK** mener at noterings listen er korrekt udfyldt efter [A] har udfyldt ”dobbelt træk ved træk 20. Desuden skal det ikke spilleren til last at **KL** har stoppet uret.

**TK** idømmer derudover BMS en advarsel for at bruge Kamplleder der ikke er uddannet korrekt i at kunne varetage alle opgaver der påhviler en sådan under en Divisionskamp.  
...”

Skanderborg ankede den 24. marts 2025 turneringskomitéens afgørelse til Skaknævnet.

Anken lyder således:

” ...

Sagens forløb:

Spiller A: [Spilleren fra BMS 1]

Spiller B: [Spilleren fra Skanderborg]

01. Spiller A undlader at notere eget og modstanders træk 19 på sin noteringsliste,
02. Ved træk 27 stopper kampleder uret og konstaterer at Spiller A har mangelfuldt udført noteringsliste.
03. Kampleder beder spiller A om at fuldføre sin noteringsliste.
04. Spiller B pointerer, at dette skal ske i egen betænkningstid.
05. Kampleder lader spiller A fuldføre sin noteringsliste uden at have startet hans ur.
06. Kampleder tildeler Spiller B 2 minutters ekstra betænkningstid.
07. Kampleder tildeler ved en fejl spiller A 30 sekunders ekstra betænkningstid, igennem at have "trykket frem og tilbage på uret" hvorfor der udløses 30 sekunders til-lægstid.
08. partiet igangsættes.

Relevante regler (Fides regler for skak 2023 februar 2023)

09. *8.1.1 Under partiet er hver spiller forpligtet til at notere sine egne og modstan-derens træk nøjagtigt, træk for træk, så klart og let læseligt som muligt*
10. *8.1.3 Ønsker en spiller det, har han/hun lov til at besvare modstanderens træk før han/hun noterer det. Han/hun skal notere sit seneste træk før han/hun udfører et nyt.*
11. *8.5.2 Hvis kun én spiller ikke har noteret ifølge § 8.4, skal han/hun, så snart en vinge er faldet, ajourføre sin noteringsliste, før han/hun flytter en brik på brættet. Forudsat at spilleren er i trækket må han/hun bruge sin modstanders noteringsli-ste, men skal aflevere den før han/hun trækker.*
12. Noteringsfejlen opstår da spiller A undlader at notere træk 19, men i stedet note-rer træk 20 i noteringslistens felt for træk 19.
13. Forløbet er at spiller A spiller 19 Lxf6 og efter Spiller B umiddelbart slår tilbage med 19... Lxf6 svarer Spiller A det planlagte 20 Sxd5.
14. Derefter noterer spiller A 19 Sxd5 på sin noteringsliste, hans seneste udførte træk, men altså med udeladelse af 19 Lxf6 Lxf6:

15. Spiller A har i forløbet brudt regel 8.1.3. citeret i 10. Det er en spillers pligt at notere trækkene efter at de er blevet udført på brættet. Og man må ikke notere et træk før det er spillet.

16. Spiller A udfører 19 Lxf6 spiller B svarer 19...Lxf6 før han noterer. Begge dele er korrekt efter reglerne.

17. Men hvids gensvar 20 Sxd5, før han har noteret, er et regelbrud. Reglen eksisterer netop for, at man ikke som spiller A, kan udføre en sekvens, og dermed hurtigere starte modstanderens skakur, for derefter at notere 1½ træk i modstanderens betænkningstid.

18. Spiller A har dermed brudt reglerne, og sikret sig selv mere betænkningstid samt sin modstander mindre betænkningstid igennem at udføre et træk samt trykke på skakuret før han har fuldført sine forpligtigelser til notering af partiet.

19. Vi finder det relevant at pointere, at noteringsfejlen netop sker ikke blot som en forglemmelse, men i forbindelse med et regelbrud, der i forbindelse med dets udførelse giver spiller A en uretmæssig fordel.

Fuldførelse af mangelfuld udfyldt noteringsliste.

20. Vi mener at den korrekte procedure beskrives i 8.5.2.

At efter konstatering af ufuldstændig noteringsliste skal den fuldføres før der udføres et træk, og i fald det kræver brug af modstanderens noteringsliste, skal det ske imens spilleren med den ufuldstændige noteringsliste er i trækket og hans ur dermed i gang.

21. Vi finder at intet i reglerne tilsiger at i en situation hvor en spiller har en korrekt udført noteringsliste, at der gives mulighed for at urene stoppes og noteringslistens fuldføres imens uret er stoppet.

22. Kamplederen spurgte Spiller B: " hvad skal jeg gøre" og Spiller B svarede følge reglerne, og lade Spiller A opdatere noteringslisten i egen tid.

Tildeling af ekstra tid.

23. Efter at kamplederen fejlagtigt har tilladt at Spiller A fuldføre noteringslisten ved hjælp af spiller Bs noteringsliste uden at spiller A var i trækket og hans ur dermed gik, tildelte kamplederen spiller A en advarsel, såvel som at Spiller B fik tildelt 2 minutters ekstra betænkningstid.

24. I forbindelse med kamplæderens forsøg på at tildele Spiller B 2 minutters ekstra betænkningstid, får han trykket uret ned, så Spiller A tildeles 30 sekunders ekstra til-lægstid.

25. Partiet genstartes derefter, med uret indstillet forkeret.

26. I træk 34 opgiver Spiller B, da han er forceret mat i 3 træk.

27. Skanderborg indgiver efter matchens afslutning protest.

Vi finder at regelbrud fra spiller A, og kamplæderfejl gør at partiet bør spilles om/an-nulleres.

1) Spiller A bryder noteringsreglerne igennem at spille en "sekvens" uden at notere i træk 19-20.

2) Kamplæder tillader at Spiller A fuldfører sin noteringsliste ved hjælp af sin mod-standers noteringsliste uden selv at være i trækket.

3) Kamplæder tildeler spiller A ekstra betænkningstid ved en fejlintstilling af uret i forbindelse med at spiller B korrekt tildeles ekstra betænkningstid.

28. Et sådant forløb beskrives naturligvis ikke direkte i reglerne.

29. Vi finder at spiller B har opført sig fuldstændigt korrekt, noteret korrekt, og kor-rekt bedt kamplæderen om at følge reglerne.

30. Spiller A har brudt reglerne i forbindelse med dels at spille en "sekvens" uden at notere. Dels i forbindelse med den spillede sekvens, at have glemmt at notere træk 19.

31. Spiller A har brudt reglerne igennem ikke at fuldføre sin noteringsliste ved hjælp af modstanderens noteringsliste imens spiller A selv var i trækket.

32. Konsekvensen af 30&31 er at spiller A har begået regelbrud der har givet ham en fordel, igennem at have mere betænkningstid til rådighed.

33. Kamplæder har ukorrekt tilladt at spiller A fuldførte sin noteringsliste ved hjælp af spiller B's noteringsliste imens uret var stoppet.

34. Kamplæder har ukorrekt tildelt Spiller A ekstra betænkningstid i forbindelse med korrekt tildeling af ekstra betænkningstid til spiller B.

35 Konsekvensen af 33&34 er at spiller A har fået tildelt uberettiget ekstra betænkningstid.

36. I et parti der afgøres i en tidsnødsfase, finder vi at man rimelighed kan formode at overstående kan have influeret udfaldet af partiet.

37. Spiller A er tildelt 30 sekunders ekstra betænkningstid, samt blev tilladt at bruge 1-2 minutter på at opdatere sin noteringsliste uden at Spiller A's ur var startet. Da spiller A's ur var på 0 minutter 46 sekunder da partiet blev stoppet, er der tale om reelt mere end en fordobling af hans betænkningstid.

38. Vores påstand er at Spiller B har ageret korrekt.

39. Spiller A har begået 2 regelbrud. Dels spillet en "sekvens" Dels ikke noteret korrekt.

40. Kampleder har ikke fulgt reglerne. Med den konsekvens at Spiller B har fået ekstra betænkningstid af potential afgørende betydning.

41. Skanderborg anmoder om at partiets resultat annulleres. Vi finder det bevist at Spiller A har fået tildelt potentielt afgørende ekstra betænkningstid uberettiget. Den bagvedliggende årsag skyldes regelbrud begået af spiller A samt fejlagtig håndtering af disse i strid med reglerne af kampleder.

..."

BMS 1 har indgivet to modindlæg til Skaknævnet. Det første indlæg lyder således:

..."

Dels mener BMS Skak at der er et overset element i sagen, og dels har vi først fået Skanderborgs klagetekst (den oprindelige klage) at se her for 2 dage siden (d. 24. marts) da [TL] fremsendte den til os, og vi er ikke enige i Skanderborgs fremstilling af sagen. Sidstnævnte punkt vender vi snarest tilbage med, da vores kampleder skal gennemgå teksten og forholde sig til punkter, hvor vi ikke er enige.

Vedr. førstnævnte punkt følgende (se i denne forbindelse [B's] noteringsliste vedhæftet):

Hvis der er uoverensstemmelse mellem to spilleres noteringslister må dommeren hurtigt vurdere hvor fejlen ligger. Det kan være den ene spiller som har glemt eller forsømt at notere et eller flere træk - eller det kan være den anden spiller, som har noteret et træk for meget, hvilket også forekommer omend det er mere sjældent. Eller begge spillere kan have noteret forkert.

I partiet mellem [A] og [B] vurderede dommeren efter et hurtigt blik på noteringslisterne at [A] var bagud med et træk. Dog var [B's] noteringsliste grænsende til ulæselig specielt i trækkene efter træk 18-19. I sådanne tilfælde kan situationen håndteres af dommeren ved at stoppe tiden indtil situationen er afklaret uden nogle tvister - ultimativt via en rekonstruktion. Jf. kampleder[ens] oplevelse af situationen tidl. fremsendt af BMS ifm. sagen.

Set i bakspejlet burde dommeren også have bedt [B] om at opdatere sin liste så den blev læselig, samt inkludere remistilbuddet, som [B] ikke havde noteret.  
..."

Det andet indlæg fra BMS 1 vedrører dommerens bemærkninger til Skanderborgs oprindelige protest og gengives ikke i denne kendelse.

#### Regelgrundlaget:

Af divisionsturneringens reglement fremgår:

" ...

#### **§ 2 Reglementer turneringen spilles efter**

Partierne spilles efter FIDE's regler for skakspillet således som disse foreligger oversat i Skakhåndbogen eller Skakbladet.

...

#### **§ 12 Kampenes afvikling**

...

#### **d. Notering**

I Skakligaen skal der afleveres partiafskrifter fra begge parter i let læselig afskrift.

...

#### **§ 13 Straffebestemmelser**

f. For enhver overtrædelse af dette reglement kan TL idømme følgende straffe:

- Advarsel
- Bøde fra 1/2 til 1 gang turneringsindskuddet incl. ratingafgift
- 1 strafpoint

FIDE's gældende regler for skakspillet er i den danske oversættelse, som er godkendt på HB-møde den 5. februar 2023, gengivet således:

“ ...

## **§ 6 Skakuret**

...

6.11.1 Hvis det er nødvendigt at afbryde partiet, skal dommeren sætte skakuret på pause.

...

6.11.3 Dommeren bestemmer hvornår partiet skal genoptages.

...

## **§ 8 Notering af trækkene**

8.1 Hvordan trækkene skal noteres

8.1.1 Under partiet er hver spiller forpligtet til at notere sine egne og modstanderens træk nøjagtigt, træk for træk, så klart og let læseligt som muligt ...

...

8.1.3 Ønsker en spiller det, har han/hun lov til at besvare modstanderens træk før han/hun noterer det. Han/hun skal notere sit seneste træk før han/hun udfører et nyt.

...

8.1.5 Begge spillere skal markere remistilbud med et symbol (=) på deres noteringsliste.

...

8.4 Hvis en spiller har mindre end fem minutter tilbage på sit ur på noget tidspunkt i en periode og ikke skal have tillagt yderligere 30 sekunder eller mere for hvert træk, er han/hun ikke forpligtet til at overholde kravene i § 8.1.1 i resten af perioden.

8.5 Ufuldstændige noteringslister:

8.5.1 Hvis ingen af spillerne noterer ifølge § 8.4, skal dommeren eller en assistent bestræbe sig på at være tilstede og notere trækkene. I denne situation skal dommeren sætte skakuret på pause, umiddelbart efter at en vinge er faldet. Herefter skal begge spillere ajourføre deres noteringslister ved brug af dommerens eller modstanderens noteringsliste.

8.5.2 Hvis kun én spiller ikke har noteret ifølge § 8.4, skal han/hun, så snart en vinge er faldet, ajourføre sin noteringsliste, før han/hun flytter en brik på brættet. Forudsat



at spilleren er i træk må han/hun bruge sin modstanders noteringsliste, men skal aflevere den før han/hun trækker.

8.5.3 Hvis ingen fuldstændig noteringsliste forefindes, skal spillerne rekonstruere partiet på et andet skakbræt under overvågning af dommeren eller en assistent. Han/hun skal notere den aktuelle stilling, tidsforbruget på urene, hvis ur der gik samt antallet af udførte/fuldførte træk, hvis dette kan konstateres, før rekonstruktionen finder sted.

...

## **§ 12 Dommerens opgaver (se Forord)**

...

12.9 Dommeren kan gøre brug af en eller flere af følgende straffe:

12.9.1 Advarsel

12.9.2 Forøgelse af modstanderens resterende betænkningstid

12.9.3 Nedsættelse af den skyldige spillers resterende betænkningstid

12.9.4 Forøgelse af modstanderens score i partiet til det maksimale antal point der kan scores i det parti

12.9.5 Nedsættelse af den skyldige spillers score i partiet

12.9.6 Erklære partiet for tabt for den skyldige spiller (dommeren skal også beslutte modstanderens score)

12.9.7 Bøde som er bekendtgjort på forhånd

12.9.8 Udelukkelse fra en eller flere runder

12.9.9 Bortvisning fra turneringen

...”

### Den konkrete sag

Skaknævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at dommeren under afviklingen af partiet mellem spiller A og spiller B blev opmærksom på, at A ikke havde ajourført sin noteringsliste. Spillerne var nået til træk 27, og A's undladelse bestod i, at han ikke havde noteret B's træk 19 og sit eget træk 20. Begge spillere var i tidnød. Dommeren stoppede skakuret og pålagde A at ajourføre sin noteringsliste. A ajourførte noteringslisten ved at indføre de to manglende halvtræk som ekstratræk i rubrikkerne til B's træk 19 og A's træk 20, og ved at sætte streger i rubrikkerne til træk 27. Dommeren godkendte ajourføringen, men tildelte A en advarsel og lagde to minutter til B's betænkningstid. I forbindelse hermed fejlbetjente dommeren uret, således at A blev tillagt 30 sekunders betænkningstid. Dommeren satte herefter partiet i gang igen ved at starte uret. B opgav partiet efter A's træk 34.

Det fremgår af fotos af A's og B's noteringslister, at begge lister var mangelfulde på tidspunktet for dommerens involvering ved træk 27, hvor begge spillere var i tidnød. A's noteringsliste var således ikke ajourført, idet B's træk 19 og A's træk 20 ikke var noteret, og B's noteringsliste var svært læselig, til dels ulæselig, fra træk 21, ligesom et af B fremsat remistilbud ikke var noteret.

Der er hverken i holdturneringsreglementet eller FIDE's regler for skakspillet forskrifter for, hvordan dommeren skal forholde sig, når en spiller ikke overholder kravet om at notere sine træk korrekt, herunder således at trækkene noteres løbende og med let læselig skrift, jf. holdturneringsreglementet § 12 d og FIDE's regler for skakspillet § 8.1.1. Det fremgår således af FIDE's regler for skakspillet § 8.5, som henviser til § 8.4, at reglerne vedrørende ufuldstændige noteringslister tager sigte på de tilfælde, hvor der ikke – i modsætning til holdturneringen – spilles med 30 sekunders tillægstid eller mere pr. træk. Dommeren har dog en generel hjemmel til at stoppe uret, hvis det er nødvendigt, jf. FIDE's regler for skakspillet § 6.11.1. Det er overladt til dommerens skøn, hvornår dette er tilfældet.

Skaknævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte dommerens skøn om, at det var nødvendigt at stoppe uret, dels for at klarlægge, hvori uregelmæssighederne bestod, dels for at træffe bestemmelse om, hvordan uregelmæssighederne skulle afhjælpes, og endelig for at påse, at A ajourførte sin noteringsliste. Reglerne foreskriver ikke, at ajourføringen af en mangelfuld noteringsliste skal ske inden tidskontrollen i spillerens egen betænkningstid, og Skaknævnet bemærker, at et eventuelt krav fra dommeren herom i spillerens tidnød er egnet til at have en direkte indflydelse på partiets udfald.

Dommeren var således berettiget til at handle som sket, og den fordel, som A har opnået ved at have spillet en sekvens på to halvtræk uden at notere, og ved at have fået lejlighed til at ajourføre sin noteringsliste, mens uret var stoppet, har dommeren søgt at modvirke ved at tildele A en advarsel og B to minutters tillægstid, hvilket ligeledes ligger inden for de reaktionsmuligheder, som dommeren er tillagt i reglementet.

Skaknævnet bemærker i øvrigt, at dommeren ikke ses at have pålagt B at afhjælpe den svært læselige eller ulæselige skrift på B's noteringsliste fra træk 21. Dommeren ses heller ikke at have pålagt B at ajourføre sin noteringsliste med B's eget remistilbud, som fremgik af A's noteringsliste ud for B's træk 25 (rettelig træk 26), jf. FIDE's regler for skakspillet § 8.1.5. Dommeren ses heller ikke i øvrigt at have sanktioneret uregelmæssighederne fra B's side. Dommerens handlinger eller undladelser har også af disse grunde ikke alene været til fordel for A og til skade for B.

Den omstændighed, at dommeren i forbindelse med tidsstillægget til B fejlbetjente uret, således at A utilsigtet og uberettiget blev tillagt 30 sekunders tillægstid, kan ikke føre til, at

partiet annulleres til skade for A. Det kan ikke føre til et andet resultat, at det ikke kan udelukkes, at dommerens fejl har haft en direkte indflydelse på partiets udfald.

Appellantens påstand om, at partiet annulleres, tages derfor ikke til følge.

Skaknævnet bemærker, at turneringskomitéen har sanktioneret dommerens fejl ved at meddele BMS 1, der var ansvarlig for dommeren, en advarsel.

Skaknævnet finder herefter ikke grundlag for at ændre turneringskomitéens påankede afgørelse.

Da appellanten ikke har fået medhold, tilfalder klagedepositummet unionen.

**Skaknævnets afgørelse:**

’Turneringskomitéens afgørelse stadfæstes.

Klagedepositummet tilfalder unionen.